

**Аналіз регуляторного впливу проекту постанови
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
електронних комунікацій, радіочастотного спектра
та надання послуг поштового зв'язку,
«Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг»**

Визначення проблеми

01.01.2022 набрав чинності прийнятий Верховною Радою України 30.09.2020 Закон України «Про електронні комунікації», який визначає правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, а також права, обов'язки та відповідальність фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у відповідній діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами.

13.02.2022 набрав чинності прийнятий Верховною Радою України 16.12.2021 Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», який є тісно взаємопов'язаним із Законом України «Про електронні комунікації», та визначає правовий статус регуляторного органу у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК, регуляторний орган), його завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення.

Відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 4 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», НКЕК здійснює виконання своїх функцій, зокрема, шляхом розроблення та затвердження нормативно-правових актів, у тому числі передбачених, зокрема Законом України «Про електронні комунікації».

Частиною п'ятою статті 104 Закону України «Про електронні комунікації» визначено, що кінцевий користувач має право отримувати послугу знеособлено відповідно до правил надання та отримання електронних комунікаційних послуг та умов надання послуг, встановлених постачальником електронних комунікаційних послуг.

Кінцевий користувач, не ідентифікований постачальником електронних комунікаційних послуг, має право здійснити ідентифікацію в порядку, встановленому регуляторним органом, у тому числі дистанційну із застосуванням відповідно до законодавства про електронні довірчі послуги будь-яких засобів електронної ідентифікації середнього та високого рівнів довіри, передбачених зазначеним порядком ідентифікації.

Також, згідно із частиною другою статті 107 Закону України «Про електронні комунікації» відновлення послуг у разі втрати електронних ідентифікаційних засобів знеособленим (анонімним) абонентом (у тому числі SIM-карти, e-SIM, налаштування інтернет-роутера тощо) здійснюється за умови ідентифікації цього абонента у постачальника електронних комунікаційних послуг та надання персональних даних.

Постачальники електронних комунікаційних послуг зобов'язані забезпечити можливість ідентифікації кінцевих користувачів із застосуванням

засобів електронної ідентифікації високої та середньої довіри відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги».

Частиною третьою статті 113 Закону України «Про електронні комунікації» встановлено, що послуга перенесення номера надається кінцевим користувачам, які отримують електронні комунікаційні послуги на умовах письмового договору або ідентифіковані постачальником електронних комунікаційних послуг у встановленому регуляторним органом порядку. Кінцевий користувач, який не ідентифікований у постачальника електронних комунікаційних послуг, має право здійснювати ідентифікацію відповідно до частини п'ятої статті 104 цього Закону.

При цьому, діючий на сьогодні Порядок реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі, затверджений рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, від 28 листопада 2017 року № 607, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2018 року за № 145/31597, розроблений з урахуванням вимог Закону України «Про телекомунікації», який втратив чинність з 01.01.2022 у зв'язку із набранням чинності Законом України «Про електронні комунікації».

Враховуючи зазначене, з метою виконання вимог Закону України «Про електронні комунікації» виникла потреба у розробці Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг, що визначатиме процедуру ідентифікації кінцевих користувачів, які отримують електронні комунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі.

Основні групи (підгрупи), на які проблема здійснює вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання (постачальники електронних комунікаційних мереж та послуг, користувачі радіочастотного спектра)	+	-

Враховуючи те, що Законом України «Про електронні комунікації» визначено право кінцевого користувача, не ідентифікованого постачальником електронних комунікаційних послуг, здійснити ідентифікацію в порядку, встановленому регуляторним органом, розв'язання проблеми за допомогою ринкових механізмів є неможливим.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючого регуляторного акту (рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, від 28 листопада 2017 року № 607 «Про затвердження Порядку реєстрації абонентів, які отримують телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2018 року за № 145/31597) оскільки у цьому документі застосовуються положення та термінологія, які не відповідають Закону України «Про електронні комунікації».

Крім того, частиною дев'ятою розділу XIX «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про електронні комунікації» та пунктом 1 частини четвертої статті 4 Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», на регуляторний орган покладено повноваження, щодо розроблення та затвердження нормативно-правових актів, у тому числі передбачених Законом, зокрема про розроблення та затвердження порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг, у зв'язку з чим виникає потреба у прийнятті постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг».

Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є забезпечення виконання НКЕК законодавчо визначених повноважень щодо встановлення порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг, у тому числі дистанційну із застосуванням відповідно до законодавства про електронні довірчі послуги будь-яких засобів електронної ідентифікації середнього та високого рівнів довіри.

Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Прийняття постанови	Затвердження постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг», якою буде визначено процедуру ідентифікації кінцевих користувачів, які отримують електронні комунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі.
Альтернатива 2 Залишення наявної ситуації без змін	Збереження чинного регулювання. Такий спосіб є неприйнятним, бо не сприяє вирішенню визначеної проблеми та не забезпечить додержання вимог законодавства про електронні комунікації.

Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття постанови	Максимальні. Прийняття постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг» сприятиме реалізації НКЕК законодавчо закріплених повноважень шляхом нормативного врегулювання процедури ідентифікації кінцевих користувачів, які отримують	Реалізація не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджетів усіх рівнів.

	електронні комунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі.	
Альтернатива 2 Залишення наявної ситуації без змін	Вигоди відсутні, оскільки проблема залишиться не вирішеною.	Реалізація не потребує додаткових матеріальних та інших витрат із бюджетів усіх рівнів.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття постанови	Максимальні. Прийняття постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг» дозволить врегулювати відносини між постачальниками електронних комунікаційних послуг та кінцевими користувачами послуг при ідентифікації кінцевих користувачів послуг. Постачальники електронних комунікаційних послуг зможуть реалізувати свій законодавчо закріплений обов'язок щодо забезпечення можливості ідентифікації кінцевих користувачів послуг із застосуванням засобів електронної ідентифікації високої та середньої довіри відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги».	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні, оскільки регуляторним актом запроваджено два способи подання заяви кінцевим користувачем про ідентифікацію як в електронній, так і паперовій формі дистанційно.
Альтернатива 2 Залишення наявної ситуації без змін	Відсутні.	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття постанови	Максимальні. Прийняття постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг» дозволить врегулювати відносини між постачальниками електронних комунікаційних послуг та кінцевими користувачами послуг при ідентифікації кінцевих	Відсутні.

	користувачів послуг, які зможуть реалізувати своє законодавчо закріплене право на здійснення ідентифікації, у тому числі дистанційної, в постачальника електронних комунікаційних послуг.	
Альтернатива 2 Залишення наявної ситуації без змін	Мінімальні. Відсутність регулювання у сфері негативно впливає на реалізацію визначених Конституцією України гарантіях на охорону державою інтересів громадян, зокрема, у сфері захисту прав споживачів.	Обов'язкові витрати громадян відсутні.

Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	4	Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що прийняття регуляторного акта надасть можливість вирішити зазначену проблему. Прийняття постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг» забезпечить досягнення поставлених цілей та дозволить НКЕК належним чином реалізувати свої повноваження забезпечити щодо визначення процедури ідентифікації кінцевих користувачів, які отримують електронні комунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі.
Альтернатива 2	1	Зазначений бал присвоєно з урахуванням того, що у разі неприйняття регуляторного акта проблема залишиться нерегульованою.

За результатами оцінки кожного способу досягнення зазначених цілей та з огляду на наведені аргументи найкращим для реалізації вважаємо Альтернативу 1.

Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізмом для розв'язання визначеної проблеми є затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг.

Прийняття відповідного нормативно-правового акта матиме позитивний ефект на ринок електронних комунікаційних послуг шляхом покращення конкуренції, що в свою чергу призведе до максимального задоволення потреб кінцевих користувачів в електронних комунікаційних послугах достатнього обсягу та якості.

Заходами, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми є забезпечення інформування суб'єктів господарювання про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення на офіційному вебсайті регуляторного органу та в офіційних друкованих виданнях.

Прийняття регуляторного акта забезпечить встановлення єдиного порядку ідентифікації кінцевих користувачів, які отримують електронні комунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі.

Негативний вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта відсутній.

Реалізація положень регуляторного акту не потребує додаткових фінансових витрат з Державного бюджету України.

Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк чинності регуляторного акта – необмежений, але не може перевищувати строку дії Закону України «Про електронні комунікації».

Оскільки регуляторний акт розроблений відповідно до Закону України «Про електронні комунікації», зміна положень акта чи втрата ним чинності можлива в разі внесення змін чи втрати чинності вказаним Законом.

Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності регуляторного акта є:

- кількість звернень кінцевих користувачів послуг, пов'язаних з неможливістю реалізації їх права на ідентифікацію у постачальника електронних комунікаційних послуг, у зв'язку з неврегульованістю положень регуляторного акта;

- кількість звернень постачальників електронних комунікаційних послуг, пов'язаних з неможливістю здійснити ідентифікацію кінцевих користувачів послуг, у зв'язку з неврегульованістю положень регуляторного акта;

- розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією регуляторного акта;

- кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта;

- розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язані з виконанням вимог регуляторного акта;

- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта.

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб щодо основних положень проекту регуляторного акта є достатнім за рахунок його оприлюднення 20.07.2022 на офіційній сторінці НКЕК в мережі Інтернет за адресою: <http://www.nkrzi.gov.ua> з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань до 19.08.2022.

На сьогоднішній день кількість постачальників електронних комунікаційних послуг, на яких буде поширюватись дія цього регуляторного акта, може бути оцінена кількістю таких суб'єктів, що будуть внесені НКЕК до Реєстру постачальників електронних комунікаційних мереж та послуг.

Очікувані результати прийняття регуляторного акта

Прийняття постанови НКЕК «Про затвердження Порядку ідентифікації кінцевих користувачів послуг» надасть можливість НКЕК визначити процедуру ідентифікації кінцевих користувачів, які отримують електронні комунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі у відповідності з вимогами, встановленими Законом України «Про електронні комунікації».

Впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується, його реалізація не потребує додаткових матеріальних та фінансових витрат з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Очікувані наслідки дії регуляторного акта не передбачають нанесення шкоди суб'єктам господарювання.

Оцінка можливості впровадження та виконання вимог акта державними органами і органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами – висока.

Функції в частині здійснення державного контролю та нагляду за додержанням вимог регуляторного акта будуть здійснюватись державними органами, яким, відповідно до законодавства, надані такі повноваження.

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акта з боку державних органів відсутні.

**Директор Департаменту
правового забезпечення**

Євген БАКІРОВ

Голова НКЕК

Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ